

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-28– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

4 Μαΐου 2015

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **2 Ιουνίου 2015**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-28, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ**Ε.Ε – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Αμετάβλητο το οικονομικό κλίμα σε ΕΕ και Ευρωζώνη**

Το οικονομικό κλίμα τον Απρίλιο παραμένει αμετάβλητο σε σχέση με τον Μάρτιο, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις 103,7 (-0,2 μον.) και τις 106,4 (+0,3) μονάδες αντίστοιχα, πάνω από τα επίπεδα του μακροχρόνιου μέσου όρου του και στις δύο περιπτώσεις. Αναλυτικότερα στην **Ευρωζώνη**, η σταθεροποίηση του δείκτη είναι αποτέλεσμα αφενός της βελτίωσης των επιχειρηματικών προσδοκιών στις Υπηρεσίες και αφετέρου της εξασθένησής τους στον τομέα των Κατασκευών, αλλά και της επιδείνωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Αντίθετα, οι προσδοκίες στο Λιανικό εμπόριο και στη Βιομηχανία δεν καταγράφουν σημαντικές μεταβολές. Συγκεκριμένα, στη **Βιομηχανία** ο σχετικός δείκτης παρέμεινε αμετάβλητος (-0,3), στις **Υπηρεσίες** αυξήθηκε ελαφρά (+0,6), στις **Κατασκευές** μειώθηκε (-1,4), ενώ στο **Λιανικό εμπόριο** δεν παρουσίασε καμία μεταβολή. Ως προς την **καταναλωτική εμπιστοσύνη** στην Ευρωζώνη τον Απρίλιο, σημειώνεται μικρή πτώση στο σχετικό δείκτη (-0,9), ενώ σε επίπεδο χωρών, οι συνολικές προσδοκίες βελτιώνονται στην Ισπανία (+1,3) και την Ολλανδία (+0,9), παραμένουν αμετάβλητες στην Ιταλία και υποχωρούν στην Γερμανία (-0,6) και την Γαλλία (-1,4).

Στην **ΕΕ**, το οικονομικό κλίμα επίσης δεν μεταβάλλεται, παρόλο που οι προσδοκίες στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες εκτός της ζώνης του ευρώ, ήτοι στο Ην. Βασίλειο (+2) και την Πολωνία (+1,3) βελτιώθηκαν. Σε επίπεδο τομέων, οι προσδοκίες των καταναλωτών και το κλίμα στις Υπηρεσίες και τη Βιομηχανία ακολουθούν τις αντίστοιχες τάσεις της Ευρωζώνης. Αντίθετα, στο Λιανικό Εμπόριο το κλίμα επιδεινώνεται και στις Κατασκευές βελτιώνεται αισθητά. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -3,0 και -3,2 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής επιδεινώνονται ελαφρά και στις δύο ζώνες, ενώ οι εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης ενισχύονται και οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα παραμένουν στα ίδια επίπεδα.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώνονται στις +9,6 και +6,7 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους κερδίζουν έδαφος, όπως συμβαίνει και στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης εξασθενούν σε ΕΕ και Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις +1,6 μονάδες στην ΕΕ και τις -0,8 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα δεν μεταβάλλονται στην ΕΕ, αλλά βελτιώνονται σημαντικά στην Ευρωζώνη, με τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να υποδηλώνουν οριακή αποκλιμάκωση και στις δύο ζώνες. Τέλος, πτώση καταγράφει ο δείκτης των προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες.
- Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών κινείται στις -17,9 και -25,6 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών βελτιώνονται σημαντικά στην ΕΕ, ενώ το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την απασχόληση χάνει έδαφος στην Ευρωζώνη και αντίθετα ενισχύεται ελαφρά στην ΕΕ.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -2,2 και -4,6 μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού παραμένουν στα ίδια επίπεδα, ενώ οι αντίστοιχες για την οικονομική κατάσταση της χώρας και εκείνες για την εξέλιξη της ανεργίας επιδεινώνονται. Τέλος, η πρόθεση για αποταμίευση βελτιώνεται ελαφρά μόνο στην ΕΕ.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2014=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές ²		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2014	2010	2011	2012	2013	2014				
ΕΕ-28	67,2 Μαρ-09	114,1 Ιουν-07	99,3	101,9	101,3	91,0	95,9	105,0				
Ευρωζώνη	70,0 Μαρ-09	113,5 Ιαν-01	98,6	101,4	102,2	90,8	93,8	101,3				
Ελλάδα	74,4 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,3	82,3	81,0	80,3	90,8	99,5				
Περιοχή	2014											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	104,6	104,9	105,3	106,2	106,4	106,4	105,8	104,6	103,5	104,1	104,0	104,1
Ευρωζώνη	100,9	101,1	102,5	102,0	102,6	102,1	102,1	100,5	99,9	100,7	100,7	100,6
Ελλάδα	92,8	95,1	97,7	95,8	99,3	104,2	103,1	102,1	99,3	102,3	102,8	99,1
Περιοχή	2015											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-28	104,8	105,2	106,1	106,4								
Ευρωζώνη	101,5	102,3	103,9	103,7								
Ελλάδα	95,3	98,2	96,8	92,7								

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

² Οι ακραίες τιμές αναφέρονται στην περίοδο 2001-2014, σε όλους τους πίνακες

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-28 και Ελλάδα (1990-2014=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) χάνει οριακά έδαφος στην Ευρωζώνη (στις 16,2 από 16,8 μον.) και ελαφρώς περισσότερο στην ΕΕ (στις 20,4 από 21,2 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνονται και στις δύο ζώνες, όπως και οι προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο, εξελίξεις οι οποίες όμως αντισταθμίζονται από την επιδείνωση στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης.

ΕΛΛΑΔΑ: Στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 16 μηνών το οικονομικό κλίμα, σημαντική υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα επιδεινώνεται σημαντικά τον Απρίλιο σε σχέση με τον Μάρτιο και διαμορφώνεται στις 92,7 (από 96,8) μονάδες. **Οι επιχειρηματικές προσδοκίες αποτυπώνονται δυσμενέστερες στη Βιομηχανία, ενώ βελτιώνονται οριακά μετά από 3 μήνες υποχώρησης στο Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και τις Κατασκευές. Όμως είναι καθοριστική για το δείκτη η πτώση σχεδόν 10 μονάδων που καταγράφεται στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, καθώς η πολύ μεγάλη αύξηση που είχε σημειωθεί μετεκλογικά το Φεβρουάριο ήδη περιορίζεται στο μισό. Είναι φανερό ότι η διατήρηση της αβεβαιότητας αναφορικά με τη συνέχιση της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας και το περιεχόμενο μιας δυνητικής συμφωνίας με τους εταίρους και δανειστές, περιορίζει την αρχική μετεκλογική αισιοδοξία που είχε καταγραφεί στα νοικοκυριά, και όχι στις επιχειρήσεις. Η εξέλιξη του δείκτη προοιωνίζεται αρνητική εξέλιξη και στο ρυθμό μεταβολής της οικονομικής δραστηριότητας ενώ είναι λογικό ότι, όσο διατηρείται η αβεβαιότητα για μια δυνητική συμφωνία, θα επηρεάζεται και το γενικότερο οικονομικό κλίμα.** Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες επιδεινώνονται, με το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να αυξάνεται οριακά και τις εκτιμήσεις για τις αρνητικές παραγγελίες και τη ζήτηση να αμβλύνονται ελαφρά.
- στις **Υπηρεσίες**, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα αλλά περισσότερο εκείνες για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση βελτιώνονται, ενώ αντίθετα οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βαίνουν ελαφρώς δυσμενέστερες.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις κερδίζουν έδαφος, όπως και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, ενώ ταυτόχρονα αναχαιτίζεται η ρευστοποίηση των αποθεμάτων.
- στις **Κατασκευές**, καταγράφονται λιγότερο δυσμενείς εκτιμήσεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων, με τις προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα να παραμένουν στα ίδια επίπεδα.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, τόσο οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού όσο και εκείνες για την οικονομική κατάσταση της χώρας το επόμενο 12μηνο αλλά και την εξέλιξη της ανεργίας επιδεινώνονται ραγδαία, ενώ περιορίζεται και η πρόθεση για αποταμίευση.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Επιδεινώση προσδοκιών από ηπιότερες προβλέψεις για την παραγωγή

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία υποχώρησε τον Απρίλιο στις 84,6 (από 88,8) μονάδες, χαμηλότερα σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό του επίπεδο (91,9 μονάδες). **Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες χάνουν έδαφος, με το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να αυξάνεται οριακά και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να βελτιώνονται ελαφρώς.** Αναλυτικά:

α) Σχετικά με το **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης αμβλύνεται οριακά σε σχέση με τον Μάρτιο, στις -33 (από -35) μονάδες, με το 38% των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και μόλις το 5% να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, ο σχετικός δείκτης κινείται χαμηλότερα κατά 13 μονάδες, στις +5 μονάδες, με το 23% (από 33%) των επιχειρήσεων να προβλέπει ανάκαμψη της παραγωγής το επόμενο τρίμηνο και το 18% (από 14%) μείωσή της.

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο αυξάνεται κατά 2 μόλις μονάδες, στις +14, με το 22% των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 8% να δηλώνει εκ νέου χαμηλά αποθέματα.

δ) Ως προς τους δείκτες που συνδέονται με την **εξαγωγική δραστηριότητα**, καταγράφονται μικτές τάσεις τον Απρίλιο σε σχέση με τον Μάρτιο, με τις **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** να επιδεινώνονται ελαφρά (στις +13 από +19 μον. ο δείκτης), όμως οι **τρέχουσες εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο** (+7 από +1 μον. το ισοζύγιο) και οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και ζήτηση εξωτερικού** (-17 από -21 μον. ο δείκτης) βελτιώνονται.

ε) Το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** καταγράφει πτώση δέκα μονάδων και διαμορφώνεται στις +11 μονάδες (όπως τον Φεβρουάριο), με το 14% (από 12%) των επιχειρήσεων να αναμένει μείωση πωλήσεων το επόμενο διάστημα και το 25% (από 34%) άνοδο. Παραπλήσιες είναι οι εξελίξεις στις **τρέχουσες πωλήσεις**, με τις σχετικές εκτιμήσεις να σημειώνουν μικρή αρνητική μεταβολή (στις -9 από -5 μον. ο σχετικός δείκτης).

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** αυξάνονται τον Απρίλιο στους 5,3 (από 4,7) μήνες, ενώ σε οριακά υψηλότερο από τον προηγούμενο μήνα επίπεδο κινείται το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** (97,4% από 66,4%).

ζ) Ο δείκτης **προβλέψεων για την απασχόληση** μεταβάλλεται αρνητικά, φθάνοντας στις -7 (από -3) μονάδες, με το 13% (από 10%) των επιχειρήσεων να προβλέπει πτώση της απασχόλησης εντός του προσεχούς τριμήνου και το 6% (από 8%) άνοδο.

η) Ελαφρώς πτωτικά κινείται το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών**, διαμορφούμενο στις -5 (από -2) μονάδες, με το 82% (από 86%) των επιχειρήσεων να προβλέπει σταθερότητα τιμών το επόμενο τρίμηνο, όταν το 6% αναμένει εκ νέου άνοδό τους.

θ) Σχετικά με τα ερωτήματα που τίθενται ανά τρίμηνο, οι **εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες** είναι λιγότερο αισιόδοξες τον Απρίλιο, καθώς το σχετικό ισοζύγιο μεταβλήθηκε από ισοσκελισμένο σε αρνητικό (-9 μονάδες). Το 20% (από 14%) των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει πτώση των νέων παραγγελιών του και το 11% (από 13%) δηλώνει αυξημένες νέες παραγγελίες.

Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
	Min	Max	2001-2014	2010	2011	2012	2013	2014			
Βιομηχανία (1996-2006=100)	62,8 Φεβ-09	109,5 Απρ-07	90,9	75,8	76,9	77,2	87,8	94,6			
2014											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
84,7	89,9	95,5	91,9	95,1	99,9	98,9	99,1	95,3	97,4	96,9	90,6
2015											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
86,1	86,6	88,8	84,6								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

ι) Ως προς τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, το 35% των επιχειρήσεων εκτιμά απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες, το 41% δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 12% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια και ένα 7% τους λοιπούς παράγοντες που συνδέονται με την τρέχουσα οικονομική συγκυρία.

θ) Στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες αυτές δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις επιδεινώνονται σε σχέση με την προηγούμενη έρευνα ως προς την ελληνική αγορά (+7 από +10. μον. ο δείκτης), καταγράφοντας μικρή άνοδο ως προς την ΕΕ (+3 από 0 μον.) και τις υπόλοιπες αγορές (+9 από +1 μον. το ισοζύγιο).

κ) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους στους προσεχείς μήνες**, καταγράφεται μικρή υποχώρηση σε σχέση με τη μέτρηση Ιανουαρίου προς τις χώρες της ΕΕ (+11 από +14 μον.) και σχετική σταθερότητα προς τις Βαλκανικές και τις λοιπές χώρες (+1 και +6 μον. τα αντίστοιχα ισοζύγια).

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι επιχειρηματικές προσδοκίες κινήθηκαν οριακώς ανοδικά τον Απρίλιο μόνο στα Ενδιάμεσα Αγαθά. Αναλυτικά:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** αμβλύνεται τον Απρίλιο σε σχέση με τον Μάρτιο, στις 84,4 (από 92,6) μονάδες. Από τους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης κερδίζει έδαφος (-23 από -31 μον.), ενώ αντίθετα στην προβλεπόμενη παραγωγή, ο σχετικός δείκτης παρουσίασε εκτεταμένη εξασθένηση (+3 από +31 μον.). Ο δείκτης των αποθεμάτων αυξάνεται (+18 από +12 μον.), ενώ το ισοζύγιο προβλέψεων για τις εξαγωγές μειώνεται ήπια (+12 από +16 μον.), με τις τρέχουσες εκτιμήσεις των εξαγωγών και τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού από την άλλη πλευρά να κερδίζουν έδαφος. Οι προβλέψεις για την απασχόληση επιδεινώνονται, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -9 (από +2) μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για τις τιμές είναι ελαφρώς αποπληθωριστικές (-3 από 0 μον. ο δείκτης). Στα τριμηνιαία ερωτήματα, ανοδικά κινούνται οι νέες παραγγελίες (+3 από -3 μον. το ισοζύγιο), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν απρόσκοπτη δραστηριότητα να διαμορφώνεται εκ νέου στο 40% αυτών. Ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές βάσει προορισμού, οι σχετικοί δείκτες περιορίζονται προς όλες τις αγορές, εκτός της ΕΕ. Στον αντίποδα, αποτυπώνεται ενίσχυση στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων το τρέχον τρίμηνο σε σχέση με το προηγούμενο, επίσης προς όλες τις αγορές, εκτός της εγχώριας.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά** περιορίζεται οριακά τον Απρίλιο σε σχέση με τον Μάρτιο, στις 92,2 (από 94,5) μονάδες. Από τις κύριες μεταβλητές, άνοδος καταγράφεται στο ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή (+22 από +18 μον.), με το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση επίσης να κερδίζει έδαφος (-26 από -41 μον.) και το αντίστοιχο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να υπέρ-αντισταθμίζει τις θετικές αυτές μεταβολές (+15 από -11 μον.). Στα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, μικτές είναι οι τάσεις στους δείκτες για τις εξαγωγικές εκτιμήσεις και προβλέψεις, με τις τρέχουσες εκτιμήσεις των εξαγωγών να επιδεινώνονται, όμως καταγράφεται μικρή βελτίωση στις προβλέψεις για την βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου (+3 από -2 μον. το ισοζύγιο). Στις τιμές, ο σχετικός ισοσκελισμένος δείκτης κερδίζει 6 μονάδες, με το 92% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου σταθερότητα. Στα ερωτήματα τριμήνου, καθοδικά κινούνται οι νέες παραγγελίες (-26 από -7 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη δραστηριότητα να «πέφτει» στο 7% (από 32%). Ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, τα σχετικά αρνητικά ισοζύγια ΕΕ και Βαλκανικών χωρών βελτιώνονται. Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων καταγράφεται επιδείνωση προς την εγχώρια αγορά και την ΕΕ και σταθερότητα στις λοιπές αγορές.

Οριακή μείωση σημειώνει τον Απρίλιο ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ενδιάμεσα Αγαθά**, φθάνοντας στις 82,4 (από 83,1) μονάδες. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής επιδεινώνεται ελαφρά και διαμορφώνεται στη +1 (από +6) μονάδα, ενώ ως προς το ύψος των εκτιμημένων αποθεμάτων, ο σχετικός δείκτης χάνει 12 μονάδες, κινούμενος στις +8 μονάδες. Την πτώση του συνολικού δείκτη συνεπικουρεί και η επιδείνωση στο ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση (-45 από -36 μον.). Στα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, πτωτική είναι η τάση στο δείκτη των εξαγωγικών προβλέψεων και εκτιμήσεων για τη ζήτηση και παραγγελίες εξωτερικού. Σε ότι αφορά την απασχόληση του κλάδου, ο σχετικός δείκτης παραμένει στις -9 μονάδες, ενώ το αρνητικό ισοζύγιο των τιμών διπλασιάζεται, φθάνοντας τις -10 μονάδες. Τέλος, στις τριμηνιαίες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων, πτωτικά κινούνται αυτές για τις νέες παραγγελίες (-16 από +4 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη δραστηριότητα να αυξάνεται στο 40%. Ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, οι σχετικοί

δείκτες προς όλους τους προορισμούς, εκτός ΕΕ, βελτιώνονται σημαντικά, με τα ισοζύγια για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων να είναι ανοδικές προς τις αγορές εκτός ΕΕ.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Ήπια βελτίωση προσδοκιών, κυρίως στα Δημόσια έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές, μετά την έντονη αποδυνάμωσή του τον Μάρτιο, ανέκαμψε ελαφρώς τον Απρίλιο και διαμορφώθηκε στις 59,7 (από 55,8) μονάδες, παραμένοντας ωστόσο πολύ χαμηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή του επίδοση (81,3 μονάδες). **Η άνοδος του δείκτη εκπορεύεται από τη θετική μεταβολή στις έντονα δυσμενείς προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων, ενώ σε κλαδικό επίπεδο οι προσδοκίες βελτιώνονται ήπια μόνο στις Κατασκευές Δημοσίων Έργων.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων κινείται στις -56 (από -62) μονάδες τον Απρίλιο, με το 66% (από 73%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει απαισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών του επόμενου τρίμηνο και το 10% να αναφέρει εκ νέου το αντίθετο. Οι εξελίξεις στο ισοζύγιο προβλέψεων για την απασχόληση υποδηλώνουν σταθερότητα σε χαμηλά επίπεδα, στις -30 μονάδες, με το 45% των ερωτηθέντων να προβλέπουν μείωση της απασχόλησης στον τομέα και το 15% άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων καταγράφει μικρή πτώση, στις -39 (από -32) μονάδες, ενώ αμετάβλητοι παραμένουν οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας (στους 11,5). Στο πεδίο των τιμών, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο επίσης δεν μεταβάλλεται (στις -20 μονάδες), ενώ τέλος, αυξάνεται ήπια, στο 7% (από 4%), το ποσοστό των επιχειρήσεων του τομέα που αναφέρουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 26% επισημαίνει τη χαμηλή ζήτηση, το 39% την ανεπαρκή χρηματοδότηση, το 8% τις καιρικές συνθήκες και το ¼ τη γραφειοκρατία, τον έντονο ανταγωνισμό κ.α. ως τα βασικότερα εμπόδια στη λειτουργία τους.

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος								
	Min	Max	2001-2014	2010	2011	2012	2013	2014			
Κατασκευές (1996-2006=100)	26,3 Μαρ-11	123,8 Σεπ-03	78,7	47,4	34,2	43,2	65,0	80,4			
2014											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
75,2	80,4	83,2	81,3	80,9	84,2	84,1	84,0	72,4	89,4	69,6	80,7
2015											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
67,4	71,9	55,8	59,7								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, μετά από τις διαδοχικές αυξομειώσεις του κατά το τελευταίο έτος, τον Απρίλιο παραμένει αμετάβλητος στις 52,6 μονάδες, υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περυσινής του επίδοσης (44,2 μονάδες). Η επίδραση δύο ίσων και αντίρροπων δυνάμεων λειτουργεί εξισορροπητικά στο συνολικό δείκτη: η άνοδος του εξαιρετικά χαμηλού ισοζυγίου στις προβλέψεις για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών (στις -51 από -73 μον.) εξουδετερώνεται από την έντονη πτώση των προβλέψεων για την

απασχόληση του κλάδου (στις -41 από -18 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Σε ότι αφορά στα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων χάνουν έδαφος (-24 από -9 μον. ο σχετικός δείκτης), ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας αυξάνονται στους 4,9 (από 3,3 μήνες). Ως προς τις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εντείνονται, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διευρύνεται κατά 7 μονάδες (στις -42). Τέλος, παραμένει στο 13% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρουν προσκόμματα στη λειτουργία τους, με το 29% των ερωτηθέντων να δηλώνουν ως βασικότερο εμπόδιο τη χαμηλή ζήτηση, το 25% την ανεπάρκεια χρηματοδότησης, από ένα 3% την ανεπάρκεια μηχανολογικού εξοπλισμού και εργατικού δυναμικού αντίστοιχα και ένα 13% τους υπόλοιπους παράγοντες.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**, μετά την έντονη πτώση του προηγούμενου μήνα, ανακάμπτει τον Απρίλιο, ανερχόμενος στις 62,6 (από 57,7) μονάδες, επίπεδο το οποίο είναι πολύ χαμηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό (98,2 μον.). Στην προγραμματισμένη δραστηριότητα του κλάδου, ο σχετικός δείκτης κερδίζει 3 μονάδες, κινούμενος στις -57, με το 69% (από 72%) των επιχειρήσεων να προβλέπει μείωση και εκ νέου ένα 12% αύξηση. Στις προβλέψεις για την απασχόληση καταγράφεται επίσης ήπια θετική μεταβολή (στις -28 από -34 μον. ο δείκτης), με το 45% (από το 50%) των επιχειρήσεων να αναμένουν μείωση των θέσεων εργασίας το επόμενο χρονικό διάστημα. Από τις υπόλοιπες μεταβλητές, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες εργασίες των επιχειρήσεων επιδεινώνονται (-42 από -36 μον. το ισοζύγιο), ενώ στις τιμές, η αποπληθωριστική τάση διατηρείται, οριακά εξομαλυμένη (στις -16 από -18 μον. ο σχετικός δείκτης). Τέλος, αυξάνεται στο 6% (από 2%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ το 26% αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση, το 42% την ελλιπή χρηματοδότηση, το 9% τις καιρικές συνθήκες και το 17% τους υπόλοιπους τρέχοντες παράγοντες, ως τα κυριότερα επιχειρηματικά κωλύματα.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Μικρή βελτίωση επιχειρηματικών προσδοκιών κυρίως σε Πολυκαταστήματα και Είδη Οικιακού εξοπλισμού

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** βελτιώνεται ελαφρά τον Απρίλιο, μετά από ένα τετράμηνο υποχώρησης, κινούμενος στις 87,9 (από 83,6) μονάδες, σε ελαφρώς υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά (80,1 μονάδες). **Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις αμβλύνονται, όπως και οι αντίστοιχες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους, ενώ από την άλλη πλευρά, ο δείκτης των εκτιμήσεων για τα αποθέματα ενισχύεται. Σε κλαδικό επίπεδο όμως, επισημαίνεται ότι η άνοδος προέρχεται από τα Είδη Οικιακού Εξοπλισμού και τα Πολυκαταστήματα.** Αναλυτικά, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους κερδίζουν έδαφος, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -9 (από -16) μονάδες και το 37% (από 43%) των επιχειρήσεων να αναφέρει χαμηλές πωλήσεις. Αλλά και οι αρνητικές προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο υποχωρούν, με το σχετικό δείκτη να κινείται στη -1 (από -15) μονάδα. Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο δείκτης διαμορφώνεται υψηλότερα κατά 8 μονάδες και ισοσκελίζεται, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, το αρνητικό ισοζύγιο στις παραγγελίες προς προμηθευτές αμβλύνεται κατά 13 μονάδες (στις -5) και στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις -2 μονάδες εκ νέου, αν και το συντριπτικό 92% των επιχειρήσεων προβλέπει σταθερότητα. Τέλος, ως προς τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη των τιμών, το σχετικό ισοζύγιο παρά την αύξηση κατά 7 μονάδες, παραμένει αρνητικό (-1 μονάδες), με το 82% (από 74%) των επιχειρήσεων να αναμένουν αμετάβλητες τιμές.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** επιδεινώνεται τον Απρίλιο, κινούμενος στις 81 (από 90,8) μονάδες, υψηλότερα πάντως σε σύγκριση με τα περυσινά επίπεδα (67,7 μον.). Ως προς τις τρέχουσες πωλήσεις, ο σχετικός δείκτης γίνεται αρνητικός (στις -5 από +16 μον.), ενώ εξασθενεί σημαντικά και το ισοζύγιο πωλήσεων της επόμενης περιόδου (στις +2 από +18 μον.). Στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ο δείκτης κινείται οριακά προς τα κάτω, στις +8 (από +10) μονάδες, ενώ οι θετικές προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές εξαλείφονται (-1 από +7 μον.). Η εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου αναμένεται αμετάβλητη, ενώ τέλος, στις τιμές, ο σχετικός δείκτης διατηρείται αρνητικός, αλλά πλέον στις -7 (από -18) μονάδες, με ένα 12% να προβλέπει αύξησή τους.

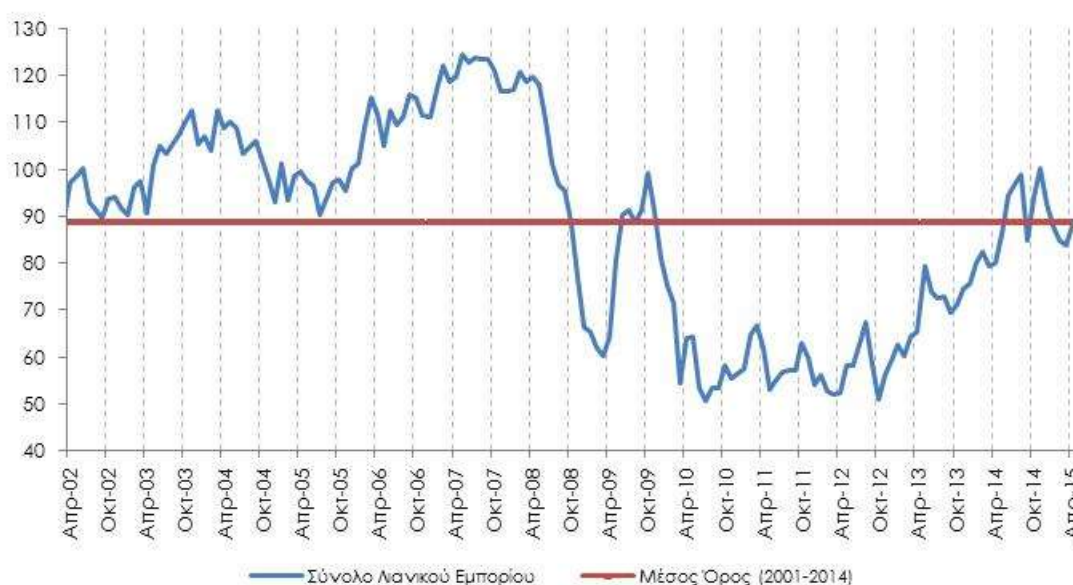
Πτωτικά κινείται και ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, ο οποίος φθάνει στις 85,5 (από 100,8) μονάδες, επίδοση μάλιστα χαμηλότερη σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή (99 μον.). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις διευρύνεται σημαντικά, κατά 20 μονάδες (στις -22 μον.), αν και οι αντίστοιχες βραχυπρόθεσμες προβλέψεις τους βελτιώνονται, παραμένοντας όμως αρνητικές (στις -3 από -10 μον. ο δείκτης). Στα αποθέματα καταγράφεται έντονη άνοδος στο σχετικό δείκτη (στις +16 από -18 μον.), γεγονός που υποδηλώνει διόγκωση, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές προβλέψεις σχετικά με τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο αμβλύνονται (-13 από -34 μον. το ισοζύγιο), με τις προβλέψεις για την απασχόληση να χάνουν ελαφρά έδαφος (+7 από +11 μον. ο δείκτης). Τέλος, στις τιμές, το 85% των επιχειρήσεων αναμένει και πάλι σταθερότητα και το 15% μείωσή τους βραχυπρόθεσμα.

Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Min	Max	2001-2014	2010	2011	2012	2013	2014		
		50,8 Ιουλ-10	124,3 Μαι-07	88,4	59,2	58,9	57,1	70,2	89,1		
2014											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
79,9	82,4	79,5	80,1	86,2	94,4	96,8	98,8	84,8	93,9	100,3	92,6
2015											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
88,0	88,8	83,6	87,9								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** καταγράφουν έντονη άνοδο τον Απρίλιο σε σχέση με τον Μάρτιο, με το συνολικό δείκτη να σκαρφαλώνει στις 81,5 (από 48,6) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά (65,6 μον.). Ο έντονα αρνητικός δείκτης στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις περιορίζεται κατακόρυφα (-6 από -68 μον.), ενώ ανοδική είναι η τάση και στις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (στις -19 από -65 μον. ο σχετικός δείκτης). Το ισοζύγιο των αποθεμάτων παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα (+3 από +5 μον.), ενώ ο αρνητικός δείκτης των προβλεπόμενων παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο βελτιώνεται κατά 18 μονάδες (στις -47 μον.). Οι προβλέψεις για την απασχόληση κερδίζουν ελαφρά έδαφος (στις -19 από -22 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος ως προς τις τιμές, ο σχετικός δείκτης μειώνεται κατά 14 μονάδες και ισοσκελίζεται, με το 73% (από 78%) των επιχειρήσεων να αναμένουν σταθερότητα τιμών.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά** παραμένει τον Απρίλιο, για δεύτερο κατά σειρά μήνα, αμετάβλητος, στις 104,9 μονάδες, σε επίπεδο ελαφρώς χαμηλότερο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (106, μονάδες). Το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου βελτιώνεται ήπια, φθάνοντας στις +8 (από +5) μονάδες, ενώ και ο δείκτης

στις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου κερδίζει έδαφος (στις +16 από -2 μον.). Στα αποθέματα, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο αμβλύνεται αισθητά (στη -1 από -21 μον.), γεγονός που υποδηλώνει ρευστοποιήσεις, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση δεν μεταβάλλονται (στις +5 μον. το σχετικό ισοζύγιο), με το 13% (από 20%) των επιχειρήσεων να αναμένει μείωση της το επόμενο διάστημα και το 17% (από 24%) άνοδο. Στις παραγγελίες προς προμηθευτές, το σχετικό ισοζύγιο των +5 μονάδων βελτιώνεται στις +19, ενώ τέλος, στις τιμές, η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων (94%) προβλέπει σταθερότητα τιμών το επόμενο διάστημα.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** βελτιώνονται τον Απρίλιο σε σχέση με τον Μάρτιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 89,3 (από 73,6) μονάδες, σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή τιμή του (48,8 μον.). Σε σχέση με τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις εξομαλύνεται στις -3 (από -34) μονάδες, ενώ και ο δείκτης στις πωλήσεις της επόμενης περιόδου βελτιώνεται αισθητά (+7 από -33 μον.), με το ισοζύγιο στα αποθέματα να κινείται ανοδικά (-1 από -19 μον.). Στις υπόλοιπες μεταβλητές, οι παραγγελίες προς προμηθευτές διαμορφώνονται επίσης σε υψηλότερα επίπεδα (στις +4 από -34 μον. το ισοζύγιο), ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση δεν μεταβάλλονται (-1 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, ανοδικά κινείται ο δείκτης της εξέλιξης των τιμών (στις +3 από -16 μον.), αν και οι επιχειρήσεις συγκλίνουν σχεδόν ομόφωνα (93% από 77%), σε προσδοκίες σταθερότητας.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Οριακή ανάκαμψη προσδοκιών με μικρή βελτίωση της ζήτησης αποκλειστικά λόγω Τουρισμού

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** ανακάμπτει ελαφρά τον Απρίλιο, διαμορφούμενος στις 73,1 (από 71) μονάδες, 10 όμως μονάδες χαμηλότερα συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή του επίδοση. **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα, αλλά και τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση βελτιώνονται, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων είναι ελαφρώς δυσμενέστερες. Σε κλαδικό επίπεδο, η βελτίωση εκπορεύεται από τα Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία, αφού στους υπόλοιπους κλάδους η κυρίαρχη τάση είναι πτωτική.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων χάνει 3 μονάδες και διαμορφώνεται στις -13 μονάδες, ενώ αντίθετα, ανοδικά κινείται το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση (-11 από -14 μον.) και εκείνο των προβλέψεων για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου (-3 από -11 μον.) Σε όρους απασχόλησης, οι αρνητικές προβλέψεις αμβλύνονται (στις -6 από -11 μον. ο δείκτης), με το 24% των επιχειρήσεων να αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας και το 17% (από 13%) άνοδο. Στις τιμές καταγράφεται εξομάλυνση των αποπληθωριστικών προσδοκιών, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -8 (από -17) μονάδες, ενώ τέλος, μόλις ένα 15% (από 12%) των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Από τις υπόλοιπες, το 31% επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του και ένα 25% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης. Άλλοι παράγοντες που επισημαίνονται ως κύρια προσκόμματα λειτουργίας είναι η ύφεση, η καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, η ανεπάρκεια ρευστότητας και η υψηλή φορολογία κ.α..

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών έλαβαν χώρα οι εξής βασικές μεταβολές:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία** κινείται ανοδικά και τον Απρίλιο, καθώς προσεγγίζουμε το άνοιγμα της σεζόν, φθάνοντας στις 99,6 (από 92,1) μονάδες, σε υψηλότερο επίπεδο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (97,1 μον.). Από τους βασικούς δείκτες, οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων βελτιώνονται ήπια (+6 από +1 μον. ο δείκτης), όπως συμβαίνει και με το ισοζύγιο για την τρέχουσα ζήτηση (+1 από -5 μον.), αλλά και, κυρίως, με τις προβλέψεις της βραχυπρόθεσμης ζήτησης (+23 από +9 μον. ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι προβλέψεις για την απασχόληση ανακάμπτουν επίσης (+25 από +10 μον. ο δείκτης), ενώ το ισοζύγιο των τιμών διαμορφώνεται στις +18 (από -1) μονάδες. Τέλος, αυξάνεται στο 31% (από 13%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 38% να κρίνει ως βασικό επιχειρηματικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 10% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 19% άλλους παράγοντες.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (1998-2006=100)		Min	Max	2002-2014	2010	2011	2012	2013	2014		
		53,4 Φεβ-12	122,5 γ' τρίμ. 01	83,1	63,6	61,7	54,8	70,4	87,2		
2014											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
77,3	79,3	79,8	83,0	84,2	94,2	94,5	96,9	90,8	89,8	91,3	85,3
2015											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
81,2	77,0	71,0	73,1								

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Οριακή υποχώρηση καταγράφει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες) τον Απρίλιο, κινούμενος στις 69,4 (από 70,4) μονάδες, σε ανώτερο επίπεδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό (82,3 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων επιδεινώνονται ελαφρά (-8

από -4 μον. ο δείκτης), ενώ αισθητή είναι και πάλι η ανάκαμψη που καταγράφεται στις εκτιμήσεις της τρέχουσας ζήτησης (+8 από -17 μον. το ισοζύγιο). Ο δείκτης στις προβλέψεις της βραχυπρόθεσμης ζήτησης χάνει έδαφος (-25 από 0 μον.), όπως συμβαίνει και με τις προσδοκίες για την απασχόληση (στις -13 από -8 μον. ο δείκτης). Ως προς τις προβλέψεις των τιμών, το 25% (από 65%) των επιχειρήσεων προβλέπει και πάλι μείωσή τους και το 71% (από 75%) σταθερότητα, ενώ τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων του κλάδου που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία περιορίζεται στο 17% (από 46%), με το 56% των επιχειρήσεων να αναφέρουν την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα, το 6% τα ανεπαρκή κεφάλαια χρηματοδότησης και το 22% άλλους παράγοντες.

Οριακή είναι η πτώση και στο δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** τον Απρίλιο, φθάνοντας στις 42,3 (από 43,8) μονάδες, σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο (63,2 μονάδες). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων βελτιώνεται και διαμορφώνεται στις -42 (από -50) μονάδες, ενώ στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση δεν καταγράφονται μεταβολές (στις -51 μον. το ισοζύγιο). Στον αντίποδα, ο δείκτης προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση επιδεινώνεται αισθητά, όπως συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την απασχόληση (και στις δύο περιπτώσεις, ο δείκτης κινείται στις -42 από -27 μον.). Σχετικά με τις τιμές, οι αποπληθωριστικές τάσεις εντείνονται (-22 από -12 μον. ο δείκτης), ενώ τέλος, μόλις ένα 8% των επιχειρήσεων δηλώνει εκ νέου ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 27% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 43% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

Ήπια υποχώρηση καταγράφει εκ νέου ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** τον Απρίλιο, ο οποίος διαμορφώνεται στις 58,2 (από 61,8) μονάδες, χαμηλότερα από τα επίπεδα του αντίστοιχου περσινού μήνα (76,6 μον.). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων ενισχύονται, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να χάνει 9 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -17 και τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση να επιδεινώνονται επίσης (-25 από -16 μον. το σχετικό ισοζύγιο). Αντίθετα, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση βελτιώνονται ελαφρά (-21 από -24 μον. το ισοζύγιο), ενώ από τις λοιπές μεταβλητές, οι προβλέψεις για την απασχόληση χάνουν έδαφος (-33 από -12 μον. το ισοζύγιο) και οι αποπληθωριστικές προσδοκίες για τις τιμές εντείνονται (στις -29 από -20 μον. ο δείκτης). Τέλος, το ¼ των επιχειρήσεων δηλώνει εκ νέου ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 36% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 17% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης ως βασικά προσκόμματα στη λειτουργία τους.

Πτωτικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Απρίλιο και στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 87,6 (από 99,7) μονάδες, σε επίπεδο ανώτερο έναντι του αντίστοιχου περυσινού (84,4 μον.). Από τις κύριες μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα αποδυναμώνονται, παραχωρώντας τη θέση τους σε αρνητικό ισοζύγιο (-4 από +39 μον.), ενώ υποχώρηση καταγράφεται και στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (-19 από -1 μον. ο δείκτης). Από την άλλη πλευρά, ο δείκτης των προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση αυξάνεται στις +39 (από +21) μονάδες, ενώ στα υπόλοιπα στοιχεία, βελτίωση παρουσιάζουν και οι προβλέψεις για την απασχόληση (+10 από -17 μον.), με το 36% (από 44%) των επιχειρήσεων να αναμένει μείωσή της και το 46% (από 27%) άνοδο. Ως προς τις τιμές, ομόφωνα σχεδόν οι επιχειρήσεις προσδοκούν σταθερότητα, ενώ τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία παραμένει στο 15%, με το 33% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως βασικότερο εμπόδιο και το 30% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ**Αισθητή υποχώρηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών**

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχωρεί τον Απρίλιο αισθητά σε σχέση με τον Μάρτιο, στις -40,5 (από -31) μονάδες. **Η πολύ μεγάλη αύξηση που είχε σημειωθεί τον Φεβρουάριο και διατηρήθηκε τον Μάρτιο, περιορίστηκε τον Απρίλιο στη μισή της αρχικής της έκταση. Η κλιμάκωση της αβεβαιότητας από τις παρατεταμένες διαπραγματεύσεις με τους δανειστές ως προς την πιθανή έκβασή της και τη συνέχιση της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας, αλλά και η έως τώρα ασάφεια ως προς την υλοποίηση των προεκλογικών εξαγγελιών της νέας κυβέρνησης, έκαμψαν την αρχική αισιοδοξία που είχε καταγραφεί στα νοικοκυριά αμέσως μετά τις εκλογές.** Σε επίπεδο χωρών, η Ελλάδα επανέρχεται στην πρωτοκαθεδρία της απαισιοδοξίας στην ΕΕ, με την Βουλγαρία να ακολουθεί δεύτερη (-32,8 μονάδες από -33,2), ενώ έπονται η Ουγγαρία (-23,6 μονάδες από -23), η Κροατία (-22 μονάδες από -23,5) και η Κύπρος, η οποία καταγράφει μεγάλη άνοδο (-21,9 από -31,9). Ο μέσος ευρωπαϊκός δείκτης κινείται πτωτικά, οριακά στην ΕΕ και ελαφρώς περισσότερο στην Ευρωζώνη (στις -2,2 από -1,8 και τις -4,6 από -3,7 μονάδες αντίστοιχα). Καταγράφεται άνοδος σε 13 ευρωπαϊκές χώρες (από 18 τον Μάρτιο και 15 τον Φεβρουάριο). Θετικούς δείκτες παρουσιάζουν 11 χώρες (από 9 τον Μάρτιο): οι σκανδιναβικές χώρες (Σουηδία, Φινλανδία, Δανία), αλλά και η Γερμανία, η Ολλανδία, η Ιρλανδία, το Ην. Βασίλειο, η Τσεχία, η Ισπανία, το Λουξεμβούργο και η Μάλτα. Αναλυτικά στην Ελλάδα:

- **Έντονη επιδείνωση στις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες επιδεινώνονται αισθητά τον Απρίλιο σε σχέση με τον Μάρτιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -29 (από -19,5) μονάδες. Το ποσοστό των πολιτών που αναμένουν ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης ανήλθε έντονα, στο 44% (από 33%), ενώ το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν το αντίθετο μειώθηκε στο 13% (από 16%). Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +0,8 και -1,2 μονάδες.

- **Σημαντική κάμψη του δείκτη των προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο επιδεινώνονται αισθητά τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να χάνει 10 μονάδες και διαμορφώνεται στις -25,5 μονάδες. Το 20% (από 26%) των καταναλωτών προβλέπει ελαφρά ή αισθητή βελτίωση στην οικονομική κατάσταση της χώρας, όταν το 44% (από 31%) κρίνει το αντίθετο. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +0,2 και -1,2 μονάδες.

- **Ελαφρά πτώση της πρόθεσης για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες διαμορφώνεται τον Απρίλιο στις -74,2 (από -72,8) μονάδες. Το 72% (από 67%) των νοικοκυριών δεν θεωρεί καθόλου πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, έναντι του 9-10% το οποίο και πάλι τη θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανή. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -1,3 και στις -5,8 μονάδες αντίστοιχα.

- **Αισθητή επιδείνωση των προβλέψεων για την ανεργία**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες επιδεινώνεται σημαντικά τον Απρίλιο, κινούμενος στις +33,4 (από +16,3) μονάδες. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει ελαφρά ή αισθητή άνοδο της ανεργίας αυξάνεται στο 52% (από

37%), με το 13% (από 22%) των ερωτηθέντων να αναμένει το αντίθετο. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη κινούνται στις +8,5 και +10 μονάδες.

- **Χειροτερεύει η πρόθεση για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επιπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) επιδεινώνεται τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -60,5 (από -51,7) μονάδες. Το 72% (από 59%) των καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβεί σε λίγο ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ μειώνεται στο 2% (από 4%) το ποσοστό εκείνων που αναμένουν ότι οι δαπάνες τους θα αυξηθούν λίγο ή πολύ. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες κινούνται στις -16,7 και -19,2 μονάδες, σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα.

- **Ελαφρά εξομάλυνση των αποπληθωριστικών προσδοκιών των καταναλωτών**

Το αρνητικό ισοζύγιο προβλέψεων μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες εξομαλύνεται τον Απρίλιο και διαμορφώνεται στις -10,5 (από -16,6) μονάδες, με το 27% (από 18%) των νοικοκυριών να προβλέπει αύξηση τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό, ενώ το 43% (από 50%) αναμένει σταθερότητα. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +2,3 και +0,7 μονάδες.

- **Ελαφρά άνοδος του ποσοστού των νοικοκυριών που δηλώνουν «ότι έχουν χρεωθεί»**

Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» παραμένει τον Απρίλιο σχεδόν αμετάβλητο στο 71%, ενώ το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους διαμορφώνεται οριακά χαμηλότερα, στο 9%. Οι καταναλωτές που δηλώνουν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ εκφράζονται εκ νέου από το 9% του συνόλου των ερωτηθέντων, ενώ τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι έχουν χρεωθεί αυξάνεται ελαφρά στο 11% (από 8%).

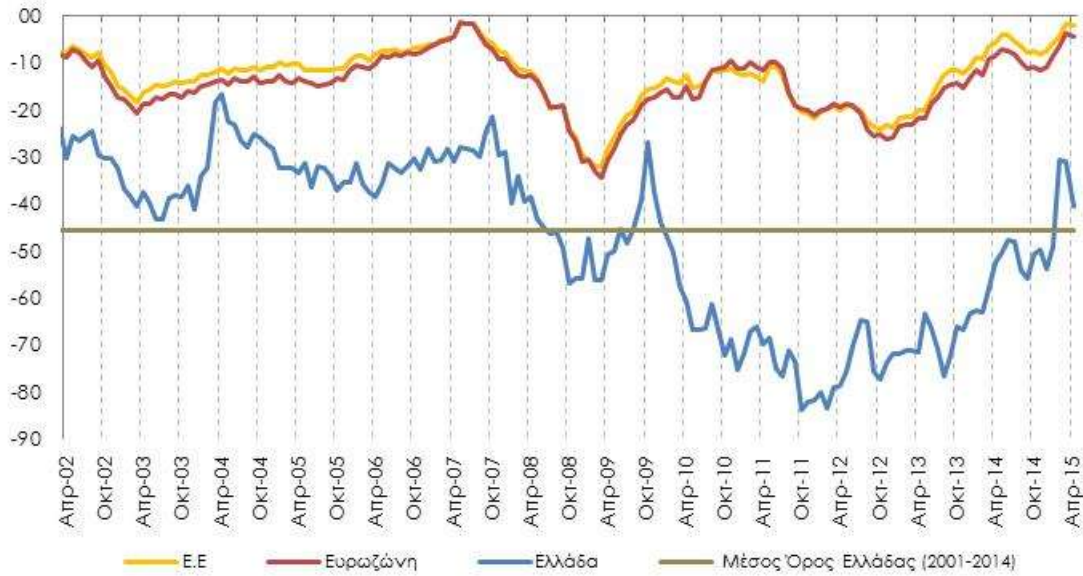
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2014	2010	2011	2012	2013	2014				
ΕΕ-28	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12,8	-13,2	-15,5	-21,4	-16,4	-6,8				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-14,2	-14,2	-14,3	-22,3	-18,6	-10,0				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-45,8	-63,4	-74,1	-74,8	-69,3	-54,0				
Περιοχή	2014											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-8,8	-9,3	-6,6	-5,7	-4,1	-4,3	-5,5	-6,4	-8,0	-7,4	-8,1	-7,5
Ευρωζώνη	-11,6	-12,7	-9,3	-8,6	-7,1	-7,5	-8,3	-10,1	-11,4	-11,1	-11,6	-10,9
Ελλάδα	-62,7	-63,1	-58,0	-52,6	-50,5	-47,7	-48,1	-54,2	-55,8	-50,9	-49,9	-53,9
Περιοχή	2015											
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-28	-5,8	-4,4	-1,8	-2,2								
Ευρωζώνη	-8,5	-6,7	-3,7	-4,6								
Ελλάδα	-49,3	-30,6	-31,0	-40,5								

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση κάθε μεγέθους υπερτερεί του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

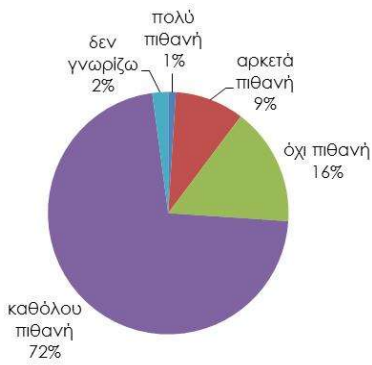
Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

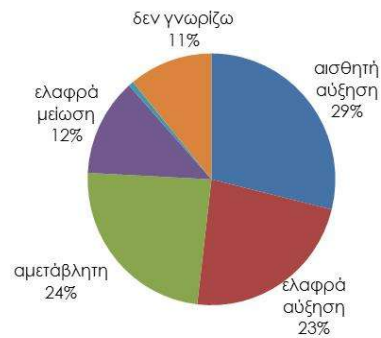
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

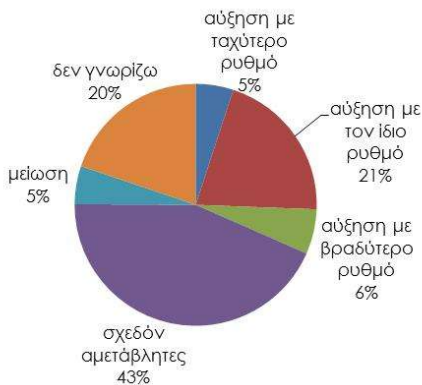
ΠΡΟΘΕΣΗ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

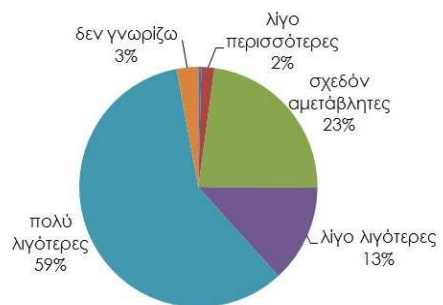
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΕΙΖΟΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Πηγή: IOBE

Τον Απρίλιο, στην έρευνα καταναλωτών εξετάζονται **τρία επιπρόσθετα ζητήματα** σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικά:

- Ανάκαμψη καταγράφεται στη μέτρηση Απριλίου σε σχέση με εκείνη του Ιανουαρίου στην πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -87,9 (από -95,3) μονάδες. Ο αντίστοιχος δείκτης στην ΕΕ και την Ευρωζώνη βελτιώνεται ελαφρά, στις -66,8 (από -68,2) μονάδες στην πρώτη και στις -73,1 (από -73,6) στη δεύτερη ζώνη. Το 2,7% (από 1,6%) των καταναλωτών στην Ελλάδα δηλώνει ότι είναι πιθανό να αγοράσει αυτοκίνητο εντός 12μήνου.
- Ανοδικά κινείται και η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -93,5 (από -95,7) μονάδες. Αυτή η επίδοση παραμένει δυσμενέστερη από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -85,1 (από -85,6) και τις -89,2 (από -88,9) μονάδες στην ΕΕ και Ευρωζώνη. Το 1,3% (από 1%) των ελληνικών νοικοκυριών δηλώνει ότι ίσως προβεί σε αγορά/ κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.
- Μικρή βελτίωση καταγράφει στη μέτρηση Απριλίου και η πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -85,4 (από -88,4) μονάδες. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες κινούνται στις -53,5 (από -54,1) και -57,6 (για δεύτερο τρίμηνο) μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνουν ότι δεν είναι καθόλου πιθανό να πραγματοποιήσουν σημαντικές δαπάνες αυτού του είδους το επόμενο διάστημα κινείται στο 83% (από 88%), ενώ ταυτόχρονα διαμορφώνεται στο 4,1% (από 4,3%) το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να βελτιώσουν ή να ανανεώσουν την κατοικία τους.